

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2025

Scéim Mharcála

Gaeilge

Bonnleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2025

GAEILGE (BONNLEIBHÉAL)

CUID I: AN CHLUASTUISCINT (120 marc)

Ceist 1 (14 mharc)

- (a) Tarracóir = an dara pictiúr /7
- (b) Capall /7

Ceist 2 (14 mharc)

- (a) Seomra ríomhairí = an ceathrú pictiúr /7
- (b) I mí Eanáir /7

Ceist 3 (8 marc)

- Banc = an tríú pictiúr /8

Ceist 4 (8 marc)

- An bosca ag an mbarr ar chlé (tic nó saighead sa bhosca) /8

Ceist 5 (16 mharc)

- (a) Grianmhar agus geal = an chéad phictiúr /8
- (b) 16 chéim celsius /8

Ceist 6 (20 marc)

- (a) Bhí sé ag rothaíocht. /10
- (b) Coicís ó shin /10

Ceist 7 (20 marc)

- (a) 55% /10
- (b) Trí leathanach /10

Ceist 8 (20 marc)

- (a) €4,500 /10
- (b) Dé Sathairn /10

CUID II: ROINN I - LÉAMHTHUISCINT (150 marc)**Ceist 1 Meaitseáil****(40 marc)**

Uimhir an phictiúir	Litir	Ceist 1
1	C	1.1 /4
2	D	1.2 /4
3	H	1.3 /4
4	E	1.4 /4
5	I	1.5 /4
6	A	1.6 /4
7	B	1.7 /4
8	J	1.8 /4
9	F	1.9 /4
10	G	1.10 /4

An Nós Marcála:

- An marc bronnta (4 nó 0) a chur sa bhosca ar dheis ar an scáileán.
- Beifear ag súil le litir ach glactar le córas eile (uimhir an phictiúir in ionad litir an phictiúir) má tá sé soiléir / intuigthe.

Ceist 2 Freagair do rogha **dhá cheann** de (a), (b), (c) anseo thíos.

(50 marc)

(a) An Litir (25 marc)

1.	4 Meitheamh	2a(1)	/5
2.	Trí bliana	2a(2)	/5
3.	Damhsa	2a(3)	/5
4.	Sa Rinn	2a(4)	/5
5.	Ó Luan go Déardaoin	2a(5)	/5

(b) An Bróisiúr (25 marc)

1.	2016	2b(1)	/5
2.	Ar dhuine de na ceannairí	2b(2)	/5
3.	Siúlóid álainn	2b(3)	/5
4.	9.45 a.m go dtí 4.00 p.m.	2b(4)	/5
5.	€3	2b(5)	/5

(c) An Scéal (25 marc)

1.	Iománaíocht	2c(1)	/5
2.	fhoireann an chontae	2c(2)	/5
3.	Bhí Liam leithleach.	2c(3)	/5
4.	Bhuaigh siad le 10 bpointe.	2c(4)	/5
5.	Seán Ó Luasa	2c(5)	/5

Ceist 3 Freagair do rogha **dhá cheann** de (a), (b), (c) anseo thíos.

(60 marc)

(a) An tAlt (30 marc)

1.	Heimir Hallgrímsson	3a(1)	/6
2.	Deisitheoir	3a(2)	/6
3.	Ollscoil Réicivíc	3a(3)	/6
4.	D'oscail sé clinic.	3a(4)	/6
5.	Idir 2013 agus 2016	3a(5)	/6

(b) An Giota (30 marc)

1.	Mín Lárach	3b(1)	/6
2.	Múinteoir	3b(2)	/6
3.	Sna 1990idí	3b(3)	/6
4.	Bíonn Féile Róise Rua ar siúl	3b(4)	/6
5.	Steve Cooney	3b(5)	/6

(c) Na Véarsaí (30 marc)

1.	Deas	3c(1)	/6
2.	An cat	3c(2)	/6
3.	Ar ball beag / Nuair a rachaidh Seán ar scoil	3c(3)	/6
4.	Ar scoil	3c(4)	/6
5.	Ar fán	3c(5)	/6

Comhairle speisialta

- *faoi chumas*
- *faoi chumarsáid*
- *faoi chruinneas Gaeilge*
- *faoi ábhar nach bhfuil “ad rem”*
- *faoi ábhar neamhghnách.*

Ní ceartú atá i gceist anseo ach measúnú agus marcáil.

Déantar an mharcáil faoi dhá cheannteideal: Cumas Cumarsáide agus Cruinneas Gaeilge.

Cumas Cumarsáide (Cumarsáid):

Cumas: An cumas atá san iarrthóir a smaointe a chur in iúl trí Ghaeilge.

Cumarsáid: Tagann cumarsáid i gceist nuair is féidir linn teachtaireacht agus smaointe an iarrthóra a thuiscint.

Is ionann seo agus an cumas atá san iarrthóir an tasc cumarsáide a tugadh dó/di a chomhlíonadh.

Cruinneas Gaeilge (Cruinneas):

- (i) Dul na Gaeilge - struchtúir na Gaeilge agus beachtas gramadaí
- (ii) Foclóir - cruinneas agus oiriúnacht foclóra
- (iii) Litriú

Ábhar nach bhfuil “ad rem”:

Cuirfear comhairle ar scrúdaitheoirí ina thaobh seo i gcás gach focheiste.

Ábhar Neamhghnách:

Cuirfidh an scrúdaitheoir comhairleach comhairle ar an scrúdaitheoir faoi seo.

Ná glac le Béarla.

Nóta: Marcáil na roghanna go léir atá déanta i gCeist 4 agus i gCeist 5 agus roghnófar an dá mharc is airde.

Ceist 4(a)**Fógra (45 marc)**

Cumas Cumarsáide = 34 marc

Cruinneas Gaeilge = 11 mharc

- Leagan Amach /1
- Pictiúr 1 /10
- Pictiúr 2 /13
- Pictiúr 3 /5
- Pictiúr 4 /5
- Cruinneas /11

Cumas Cumarsáide: Tasc → Fógra a scríobh amach bunaithe ar na pictiúir agus ar na treoracha.**(i) Leagan Amach (1 mharc)**

- Iarracht ar fhógra (tic leis an bhfocal **Fógra** agus an marc sa bhosca) /1

(ii) Treoracha

- **Pictiúr 1 (5 + 5 = 10 marc)**
 - Cén rud a bheidh ar siúl?
 - Cén áit? (tic leis an **dá** thasc agus an marc sa bhosca) / 10
- **Pictiúr 2 (4 + 3 + 3 + 3 = 13 mharc)**
 - Cén lá?
 - Cén dáta?
 - Cén t-am?
 - Cead isteach? (tic leis na **ceithre** thasc agus an marc sa bhosca) / 13
- **Pictiúr 3 (5 mharc)**
 - Cén t-aoi speisialta a bheidh i láthair? (tic leis an **ainm** agus an marc sa bhosca) / 5
- **Pictiúr 4 (5 mharc)**
 - Cá rachaidh an t-airgead? (tic leis an **áit** agus an marc sa bhosca) / 5
- **Cruinneas Gaeilge**
 - Bronn marc as 11 ar chaighdeán na Gaeilge san iarracht iomlán. / 11

		Ceist 4(a) as 11
Sármhaith	Cruinnúsáid shármhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	9-11
An-mhaith	Cruinnúsáid an-mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	7-8
Maith	Cruinnúsáid mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	5-6
Maith go leor	Cruinnúsáid maith go leor de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	4
Lag	Cruinnúsáid lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	2-3
An-lag	Cruinnúsáid an-lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	1
Easnamhach	Cruinnúsáid easnamhach de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	0

Iarracht ar fhógra 1 mharc

Más iarracht ar Fhógra atá ann cuir tic leis an bhfocal “Fógra” agus bronn marc amháin (sa cholún)

Pictiúr 1 Cén rud a bheidh ar siúl? 5 mharc

Glac leis an bhfreagra seo ar 5 mharc: *snámh urraithe*

Glac leis an bhfreagra seo ar 3 mharc: *snámh*

Glac leis na freagraí seo ar 1 mharc: *lá / daoine ar an trá / cois farraige*

Pictiúr 1 Cén áit? 5 mharc

Glac leis na freagraí seo ar 5 mharc: ainm áite ar bith i nGaeilge. Áit/ionad: *ar an Trá Bhán / Trá an Bháid / Trá Mór / Trá na Binne Buí ...*

Glac leis na freagraí seo ar 3 mharc: *trá / farraige / loch (as Gaeilge) leo féin*

Ná bronn aon mharc ar ainm áite i mBéarla.

Pictiúr 2 Cén lá? 4 mharc

Glac leis na freagraí seo ar 4 mharc: *lá ar bith atá ainmnithe nó inniu, anocht, amárach, ag an deireadh seachtaine, an tseachtain seo chugainn ...*

Pictiúr 2 Cén dáta? 3 mharc

Glac le dáta ina bhfuil an mhí litrithe. Ní gá an bhliain a bheith luaite.

Samplaí: *13 Aibreán, 26 Bealtaine ...*

Glac leis na freagraí seo ar 2 mharc: i gcás figiúirí mar shampla *8/6, 16/5/2025 ...* nó má tá an mhí litrithe ach gan dáta cinnte luaite: *Meitheamh, Meitheamh 2025*

Glac leis an iarracht seo ar 1 mharc: *3ú (gan an mhí), dáta: 3*

Ná bronn aon mharc ar fhiigiúr lom.

Pictiúr 2 Cén t-am? 3 mharc

Glac le ham ar bith atá inghlactha sa chomhthéacs

Samplaí: *A haon déag a chlog, 11 a.m., am lóin, 11 a.m.-2 p.m., meán lae ...*

Glac leis na freagraí seo ar 1 mharc: *11:00, 8.00 (leis féin)*

Ná bronn aon mharc ar fhiigiúr lom.

Pictiúr 2 Cead isteach? 3 mharc

Beifear ag súil le méid áirithe airgid le comhartha euro agus ceangal éigin le táille.

Samplaí: *Táille: €10, Deich euro mar tháille, Ticéad €10 ...*

Glac leis na freagraí seo ar 2 mharc: *Táille: 10, €10 (leis féin)*

Ná bronn aon mharc ar fhiigiúr lom.

Pictiúr 3 Cén t-aoi speisialta a bheidh i láthair? 5 mharc

Beidh ionramháil ag teastáil.

Samplaí: *Daniel Wiffen ann/i láthair/ar an trá/ag an fharraige/mar aoi speisialta ...*

Glac leis na freagraí seo ar 2 mharc: *Daniel Wiffen* gan aon cheangal/gan aon ionramháil.

Ná glac le hainm aon duine eile.

Pictiúr 4 Cá rachaidh an t-airgead? 5 mharc

Beidh ionramháil ag teastáil a chuirfidh in iúl go mbeidh an t-airgead ag dul go dtí Páirc Spraoi Nua ..., Páirc/Ionad Súgartha Nua ..., an ceantar ...

Samplaí: *Ar son na háite / an cheantair, Airgead ag dul don Pháirc Spraoi,*

Airgead: Páirc Spraoi, Airgead → Páirc Spraoi, ar son Páirc Spraoi ...

“Páirc Spraoi Nua” leis féin = 0

N.B. Beidh pionós -1 i gceist gach uair a luaitear an Aimsir Chaite.

Cuir tic le gach freagra ar na mioncheisteanna. Léirigh na marcanna.

4(b) Foirm Iarratais (45 marc)

Cumas Cumarsáide = 34 marc

Cruinneas Gaeilge = 11 mharc

(i) Na Ceisteanna: 19 marc

Uimhir Theileafóin	1 mharc	/1
Seoladh	2 mharc	/2
Aois	1 mharc	/1
Dáta Breithe	1 mharc	/1
Cén scrúdú teistiméireachta atá déanta agat?	1 mharc	/1
Ainmnigh cúig ábhar scoile a rinne tú sa scrúdú sin	5 x 1 mharc	/5
An bhfuil post agat faoi láthair?	1 mharc	/1
Luaigh trí chaitheamh aimsire atá agat	3 x 1 mharc	/3
An raibh post agat i siopa riamh cheana?	1 mharc	/1
An mbeidh tú sásta a bheith ag obair ag an deireadh seachtaine?	1 mharc	/1
Cuir tic leis an dáta is fearr leat le haghaidh agallaimh	1 mharc	/1
Dáta (ag bun na foirme)	1 mharc	/1
	19 marc	

Cuir an marc sa bhosca

- **Uimhir Theileafóin:** Beifear ag súil leis an gcód i gcás an fhóin póca: 085 1234567.
- **Seoladh:** Beidh dhá chuid ag teastáil, as Gaeilge más féidir.
- **Aois:** Glac le figiúirí ach an aois a bheith réasúnta cruinn.
- **Dáta Breithe:** Dhá chuid ag teastáil, i bhfocail nó i bhfigiúirí: 12/4/1998, Márta 1998, 23 Márta
- **Cén Scrúdú Teistiméireachta atá déanta agat?:** Glac leis na scrúduithe seo a leanas: Ardeist, Teastas Sóisearach nó fiú Meánteist.
- **Ainmnigh cúig ábhar scoile a rinne tú sa scrúdú sin:** Ná glac le hábhar ar bith i mBéarla seachas LCVP. Glac le hábhar ar bith a dhéantar ar scoil agus iarracht déanta ar é a litriú i gceart as Gaeilge.
- **An bhfuil post agat faoi láthair?:** Freagra cumarsáideach ag teastáil
- **Luaigh trí chaitheamh aimsire atá agat:** Glac le drochlitríú más léir gur leagan Gaeilge atá ann (sacar, galf ...) Ná glac le Béarla. Glac le ceann amháin díobh seo: Facebook, X, Snapchat ... ach gan an dara ceann a chur san áireamh.
- **An raibh post agat i siopa riamh cheana?:** Freagra cumarsáideach ag teastáil
- **An mbeidh tú sásta bheith ag obair ag an deireadh seachtaine?:** Freagra cumarsáideach ag teastáil
- **Dáta (ag bun na foirme):** Glac le figiúirí.

(ii) An t-Alt Gearr (timpeall 40 focal):

15 mharc

- Cumarsáid /15
- Fad /-3
- Cumarsáid a mharcáil as (15) má tá an t-alt “ad rem”.
- Cumarsáid a mharcáil as (5) mura bhfuil sé “ad rem”.
- Timpeall 40 focal ag teastáil. Pionós don fhad mar atá léirithe:

Líon Focal	Pionós
20-40	-0
1-19	- 1

- **Cruinneas Gaeilge**

- Bronn marc as 11 ar chaighdeán na Gaeilge san iarracht iomlán. / 11

		Ceist 4(b) as 11
Sármhaith	Cruinnúsáid shármhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	9-11
An-mhaith	Cruinnúsáid an-mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	7-8
Maith	Cruinnúsáid mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	5-6
Maith go leor	Cruinnúsáid maith go leor de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	4
Lag	Cruinnúsáid lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	2-3
An-lag	Cruinnúsáid an-lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	1
Easnamhach	Cruinnúsáid easnamhach de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	0

Ceist 5(a) Cuntas (45 marc)

- Cumarsáid /34
- Cruinneas /11
- Fad /-4

Cumas Cumarsáide Tasc → Cuntas (timpeall 90 focal) a scríobh in Iris na Scoile bunaithe ar an ábhar: **“Féile cheoil”** mar atá léirithe sa phictiúr. /34 marc

- Ní mór **cúig** thagairt ar a laghad a bheith sa chuntas – (T1, T2, T3, T4 agus T5) – d’imeachtaí nó do thosca na hócáide chun marc as 34 a ghnóthú. Tá caighdeán na cumarsáide le cur san áireamh. Gearr pionós -4, den 34 marc atá ar fáil don Chumarsáid, i leith gach tagairt atá in easnamh. Déan an Chumarsáid a mharcáil as an marc atá fágtha ina dhiaidh sin (30, 26, 22, 18 nó 14). Ná glac le cóipeáil lom.
- Glac le foirm ar bith nó le pearsa ar bith a fhad is atá an cur síos cumarsáideach, bunaithe ar an ócáid a léirítear.
- Ná glac le Béarla.
- Tá timpeall 90 focal ag teastáil.
- Sa chás go mbeadh cúig thagairt sa chuntas (marc as 34) ach gan an t-alt a bheith fada go leor, bain céatadán cuí den mharc bronnta.
- Na marcanna bronnta agus bainte a chur sa bhosca

Líon Focal	Pionós
80-90	0
60-79	- 2
30-59	- 3
<30	- 4

Glac le tagairtí do na rudaí seo a leanas:

Insint faoin bhFéile Cheoil - an stáitse; an láthair champála; an lá; an dáta; an t-am, cé a bhí leat; na bannaí ceoil; bia; an aimsir; daoine eile a bhí ann, déagóirí, daoine fásta; na rudaí a thaitin/nár thaitin leat; na rudaí a bhí ar díol ann; péinteáil éadain; ar thaitin an fhéile leat; mar a mhothaigh tú nuair a bhí an fhéile thart; ag fágail slán ag cairde; tuirseach traochta ag dul abhaile.

Léirigh na tagairtí ar an script mar seo: T₁, T₂, T₃, T₄, T₅

Cruinneas Gaeilge

- Bronn marc as 11 ar chaighdeán na Gaeilge san iarracht iomlán. / 11

		Ceist 5(a) Marc as 11
Sármhaith	Cruinnúsáid shármhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	9-11
An-mhaith	Cruinnúsáid an-mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	7-8
Maith	Cruinnúsáid mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	5-6
Maith go leor	Cruinnúsáid maith go leor de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	4
Lag	Cruinnúsáid lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	2-3
An-lag	Cruinnúsáid an-lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	1
Easnamhach	Cruinnúsáid easnamhach de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	0

5(b) Eachtra (45 marc)

- Cumarsáid /34
- Cruinneas /11
- Fad /-4

Cumas Cumarsáide Tasc → Scríobh faoin **eachtra** (timpeall 90 focal) in Iris na Scoile. /34 marc

- Ní mór **cúig** thagairt ar a laghad a bheith sa chuntas – ceann do gach pictiúr (T1, T2, T3, T4) agus aon tagairt amháin eile (T5) – d’imeachtaí nó do thosca na hócáide. Tá caighdeán na cumarsáide le cur san áireamh. Gearr pionós -4, den 34 marc atá ar fáil don Chumarsáid, i leith gach tagairt atá in easnamh. Déan an Chumarsáid a mharcáil as an marc atá fágtha ina dhiaidh sin (30, 26, 22, 18 nó 14). Ná glac le cóipeáil lom.
- Bheadh tagairt amháin do gach aon phictiúr tábhachtach le go mbeadh fás nádúrtha ag baint leis an eachtra.
- Glac le foirm ar bith nó le pearsa ar bith a fhad is atá an cur síos cumarsáideach, bunaithe ar an ócáid a léirítear.
- Ná glac le Béarla.
- Tá timpeall 90 focal ag teastáil.
- Sa chás go mbeadh cúig thagairt sa chuntas (marc as 34) ach gan an t-alt a bheith fada go leor, bain céatadán cuí den mharc bronnta.
- Na marcanna bronnta agus bainte a chur sa bhosca

Líon Focal	Pionós
80-90	0
60-79	- 2
30-59	- 3
<30	- 4

Cruinneas Gaeilge

- Bronn marc as 11 ar chaighdeán na Gaeilge san iarracht iomlán. /11

		Ceist 5(b) Marc as 11
Sármhaith	Cruinnúsáid shármhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	9-11
An-mhaith	Cruinnúsáid an-mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	7-8
Maith	Cruinnúsáid mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	5-6
Maith go leor	Cruinnúsáid maith go leor de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	4
Lag	Cruinnúsáid lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	2-3
An-lag	Cruinnúsáid an-lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	1
Easnamhach	Cruinnúsáid easnamhach de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	0

Glac leis na tagairtí seo a leanas:

Pictiúr 1

Na déagóirí, ag siúl cois trá, ag caint lena chéile, conas a mhothaigh siad, an t-am, an aimsir, rudaí eile ar an trá, daoine eile, duine/fear ag snámh ...

Pictiúr 2

An fear i dtrioblóid / ag caoineadh/ag screadaíl ..., trína chéile, brónach, pian, gortaithe ..., chuala siad ..., chonaic siad baoi tarrthála ..., rith siad ..., labhair siad ..., dúirt siad ..., ná bí buartha ..., ag teacht ...

Pictiúr 3

Thóg sé / Chaith sé/ Rug sé ..., ag cabhrú, an fear san uisce ag breith ar an mbaoi..., ag screadaíl ..., i dtrioblóid go fóill ..., eagla ...

Pictiúr 4

An fear slán/sábháilte ..., ar ais ar an trá ..., tuirseach/traochta, buíoch de na déagóirí, ceacht foghlamtha ..., an t-ádh air ..., déagóirí cróga ..., luach saothair ..., áthas ...

Léirigh na tagairtí ar an script mar seo: T₁, T₂, T₃, T₄, T₅

Scéim Mharcála Mhodhnaithe (SMM)

Cuirtear Scéim Mharcála Mhodhnaithe (SMM) i bhfeidhm ar an obair a chuireann iarrthóirí isteach ar deonaíodh ceann amháin nó níos mó de na socruithe seo a leanas dóibh:

- Úsáid gléas taifeadta
- Úsáid próiseálaí focal
- Úsáid scríobhaí
- Tarscaoileadh maidir le litriú agus le gnéithe áirithe den ghramadach

Ceist 4(a) Fógra

Ceist 4(b) Foirm Iarratais

Ceist 5 (a) Cuntas

Ceist 5 (b) Eachtra

Marcáil an t-ábhar sna freagraí i gCeist 4 agus i gCeist 5 de réir na gnáthscéime marcála.

Cruinneas Gaeilge = 11 mharc

Déantar measúnú ar Chruinneas Gaeilge na n-iarrthóirí sin a mbaineann an Scéim Mharcála Mhodhnaithe leo as a máistreacht ar chruinnúsáid ghnéithe ainmnithe den ghramadach. Ní chuirtear botúin litrithe san áireamh.

Caithfear na gnéithe ainmnithe seo a leanas a chur san áireamh agus marc as 11 á bhronnadh ar an iarracht: Comhréir chruinn, Cruinnúsáid na Copaile, Cruinnúsáid aimsirí na mbriathra, Cruinnúsáid na réamhfhocail ...

Ní chuirtear na gnéithe seo a leanas den ghramadach san áireamh agus marc as 11 á bhronnadh ar an iarracht: litriú, úsáid an úraithe, úsáid an tséimhithe, aontú ainmfhocail is aidiachtaí ...

		Marc as 11
Sármhaith	Cruinnúsáid shármhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	9-11
An-mhaith	Cruinnúsáid an-mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	7-8
Maith	Cruinnúsáid mhaith de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	5-6
Maith go leor	Cruinnúsáid maith go leor de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	4
Lag	Cruinnúsáid lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	2-3
An-lag	Cruinnúsáid an-lag de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	1
Easnamhach	Cruinnúsáid easnamhach de ghnéithe ainmnithe den ghramadach	0

An Triail Chluastuisceana

Ceist a hAon (Canúint na Mumhan)

Dia daoibh. Is mise Seán Ó Treasaigh. Táim i mo chónaí san Uaimh i gContae na Mí. Táim i mo chónaí ar fheirm. Is breá liom a bheith ag obair uirthi gach deireadh seachtaine le mo Dhaid. Tá tarracóir mór nua againn agus tiomáinim féin an tarracóir ar an bhfeirm gach lá. Is feirm an-ghnóthach í agus bíonn go leor daoine ag teacht agus ag imeacht i gcarranna, i leoraithe agus i veaineanna. Tá a lán ainmhithe againn ar an bhfeirm freisin. Is feirm dhéiríochta í agus, mar sin, tá a lán bó againn chomh maith le caoirigh agus capaill. Cheannaigh mo Dhaid capall nua dom le déanaí. Tír na nÓg an t-ainm atá ar an gcapall. Bhí áthas an domhain orm nuair a fuair mé é.

Ceist a Dó (Canúint Chonnacht)

Dia daoibh. Is mise Áine Ní Shé. Táim ag freastal ar Mheánscoil an Spidéil. Osclaíodh seomra nua ríomhairí go hoifigiúil sa scoil inné. Tá tríocha ríomhaire nua sa seomra agus tá an scoil ceangailte le córas nua leathanbhanda freisin. Ag labhairt dó le Raidió na Gaeltachta ag an oscailt oifigiúil, mhol an príomhoide, Micheál Ó Síocháin, an obair iontach a rinne na tógálaithe i rith an tsamhraidh. Ghabh sé buíochas leis na tuismitheoirí, leis na scoláirí agus leis na múinteoirí as ucht a gcuid foighne le linn thréimhse na tógála. Dúirt sé go mbeadh ranganna ríomhaireachta do phobal an Spidéil ag tosú i mí Eanáir. Tá pleananna ar bun faoi láthair le halla spóirt, cistin agus leabharlann nua a chur leis an scoil amach anseo. Beidh scoil den scoth againn ansin.

Ceist a Trí (Canúint Uladh)

Ar an mbóthar... torann tráchta

Bean: Gabh mo leithscéal. An bhfuil a fhios agat cá bhfuil an banc áitiúil, le do thoil? Chaill mé mo chárta bainc ar maidin agus ba mhaith liom ceann úr a fháil.

Fear: Ó, is trua liom é sin a chluinstin! Tá an banc áitiúil ar an taobh eile den bhaile agus mar sin, beidh ort bus a fháil. Tá stáisiún an bhus thíos ag bun na sráide seo in aice leis an séipéal. Sílim go bhfuil bus ag fágáil gan mhoill, ach ní dhruideann an banc go dtí a ceathair a chlog. Mar sin, tá go leor ama agat.

Bean: Go raibh míle maith agat. Slán go fóill.

Ceist a Ceathair (Canúint na Mumhan)

Ar an tsráid...

- Fear:** Gabh mo leithscéal, a dhuine uasail. Nílím eolach ar an mbaile seo agus táim imithe amú. Táim ag bualadh le mo chara sa chaifé áitiúil. An bhféadfá cabhrú liom?
- Bean:** Cinnte! Níl tú rófhada ón gcaifé in aon chor. Téigh díreach ar aghaidh go dtí na soilse tráchta agus feicfidh tú an siopa ar thaobh na láimhe clé. Cas ar chlé ansin agus lean ar aghaidh. Tóg an dara casadh ar dheis agus feicfidh tú an caifé ar thaobh na láimhe clé ag bun na sráide.
- Fear:** Go dialail ... Díreach ar aghaidh go dtí na soilse tráchta. Casfaidh mé ar chlé ag an siopa agus leanfaidh mé ar aghaidh. Tógfaidh mé an dara casadh ar dheis agus beidh an caifé ar thaobh na láimhe clé. Go raibh míle maith agat.
- Bean:** Fáilte romhat, a dhuine uasail.

Ceist a Cúig (Canúint Uladh)

Maidin mhaith! Seo réamhaisnéis na haimsire do Chúige Uladh. Maidin inniu beidh an aimsir go hálainn. Beidh sé grianmhar agus geal, ach ní fhanfaidh sé mar sin rófhada! Éireoidh sé fliuch agus beidh sé ag cur báistí roimh thráthnóna. San iarnóin beidh sé scamallach. Anocht beidh sé iontach fuar. Amárach, leanfaidh an aimsir fhuar seo agus beidh an teocht chomh híseal le ceithre chéim Celsius ar maidin. Feabhsóidh rudaí i rith an lae agus tráthnóna amárach beidh an teocht chomh hard le sé chéim déag Celsius sa chuid is mó den chúige. Téigí amach anois agus bainigí sult as an mhaidin álainn!

Ceist a Sé (Canúint na Mumhan)

Ar an teileafón...

- Laoise:** Haigh, a Liam, Laoise anseo. Táim anseo ag féachaint ar fhoireann na mbuachaillí ag imirt sa chluiche leathcheannais peile faoi láthair. Chuala mé go bhfuil tú féin gortaithe.
- Liam:** Ó, a Laoise, go raibh míle maith agat as ucht smaoineamh orm.
- Laoise:** Cad a tharla duit?
- Liam:** Bhí cluiche peile agam leis an gclub áitiúil Dé Sathairn seo caite agus bhain timpiste dom agus mé ag rothaíocht abhaile tar éis an chluiche. Thit mé de mo rothar agus bhris mé mo chos.
- Laoise:** Ó, a Liam. Bhí mí-ádh ort!
- Liam:** Bhí gan dabht! Conas atá ag éirí lenár bhfoireann féin sa chluiche inniu?
- Laoise:** Bhuel, thosaigh siad go han-mhaith agus scóráil siad dhá chúl, ach tháinig Scoil Naomh Pádraig ar ais agus scóráil siad féin cúl ansin.
- Liam:** Ó! Tá súil agam go mbeidh an bua ag ár scoil féin.
- Laoise:** Mise leis! An mbeidh tú féin ar ais don chluiche ceannais má éiríonn leo?
- Liam:** Ní fheadar fós, ach ní cheapaim go mbeidh. Bhí coinne agam leis an dochtúir coicís ó shin agus dúirt sé go dtógfadh sé ocht seachtaine ar a laghad sula mbeadh biseach ar mo chos.
- Laoise:** Níl seans go mbeidh tú ar ais in am don chluiche ceannais mar sin.
- Liam:** Is oth liom a rá go bhfuil an ceart ar fad agat! An gcuirfidh tú glaoch orm tar éis an chluiche, le do thoil?
- Laoise:** Cuirfidh cinnte.
- Liam:** Go raibh míle maith agat!
- Laoise:** Slán, a Liam.

Ceist a Seacht (Canúint Chonnacht)

- Aoife:** Gabh mo leithscéal, a mhúinteoir. An bhféadfainn labhairt leat ar feadh tamaill?
- Múinteoir:** Ceart go leor, a Aoife, ach níl ach cúpla nóiméad agam.
- Aoife:** Mo leithscéal. Ní choinneoidh mé rófhada thú. Ba mhaith liom labhairt leat faoin marc a bhronn tú orm sa scrúdú Gaeilge le déanaí.
- Múinteoir:** Ó, cén fáth?
- Aoife:** Níor bhronn tú ach caoga a cúig faoin gcéad orm. Ag féachaint siar air ceapaim go mba cheart go mbeadh marc ní b'airde faighte agam. D'fhreagair mé gach ceist! Fuair mé ochtó a dó faoin gcéad agus seachtó faoin gcéad sa dá scrúdú roimhe seo.
- Múinteoir:** Fuair cinnte, a Aoife, ach nach bhfeiceann tú patrún ansin?
- Aoife:** Mo leithscéal? Patrún? Ní thuigim.
- Múinteoir:** Ochtó a dó faoin gcéad, seachtó faoin gcéad agus anois caoga a cúig faoin gcéad. Patrún de mharcanna atá ag titim agus ag titim go tapa i mo thuairim!
- Aoife:** Ó ... bhuel, ní thuigim cad atá ag tarlú. Ceapaim fós go raibh níos mó ná caoga a cúig faoin gcéad tuillte agam. Scríobh mé trí leathanach mar fhreagra!
- Múinteoir:** Tá a fhios agam gur scríobh tú trí leathanach, ach bheifeá ní b'fhearr as dá scríobhfá leathanach amháin nó dhá leathanach agus an t-eolas a bheith cruinn. Tá caighdeán níos tábhachtaí ná méid, bíodh a fhios agat!
- Aoife:** Ceart go leor.
- Múinteoir:** Caithfidh mise imeacht anois ach rachaimid tríd an bpáipéar scrúdaithe le chéile sa rang Gaeilge um thráthnóna, más mian leat.
- Aoife:** Chabhródh sé sin go mór liom. Go raibh míle maith agat, a mhúinteoir.
- Múinteoir:** Tá fáilte romhat.

Ceist a hOcht (Canúint Uladh)

- Conchúr:** Carr úr, a Shíle?!
- Síle:** Á, a Chonchúir, ní fhaca mé ansin thú! Sea, tá carr úr agam. Caidé do bharúil?
- Conchúr:** Iontach deas ar fad! Cá bhfuair tú é?
- Síle:** Cheannaigh mé i nGaráiste Uí Néill é. Níl airgead ar bith fágtha agam anois faraor!
- Conchúr:** Déarfainn é! D'éirigh carranna iontach daor le tamall anuas. Déarfainn go raibh sé costasach. Ceithre mhíle euro nó mar sin?
- Síle:** Bhuel, bhí fear an gharáiste ag iarraidh cúig mhíle euro ar dtús ach de bharr go gceannaíonn mo theaghlach ar fad a gcarranna uaidh laghdaigh sé an praghas go dtí ceithre mhíle cúig chéad euro.
- Conchúr:** Ceithre mhíle cúig chéad euro! Is mór an méid é sin!
- Síle:** Á cinnte, is mór an méid é ach tá an t-ádh orm go bhfuil post páirtaimseartha agam sa siopa spóirt san ionad siopadóireachta. Oibrím ann gach deireadh seachtaine.
- Conchúr:** Ba bhreá liom féin post páirtaimseartha a fháil. An bhfuil postanna ar bith eile ag dul sa siopa spóirt faoi láthair?
- Síle:** Tá, mar a tharlaíonn sé! Más mian leat, labhróidh mé leis an bhainisteoir ar do shon. Buail isteach ag an deireadh seachtaine agus mé ag obair ann.
- Conchúr:** Cinnte. Caidé faoin tSatharn?
- Síle:** Bhuel, bíonn lá saor ag an bhainisteoir Dé Sathairn ach má bhuaileann tú isteach Dé Domhnaigh beidh sé ar fáil.
- Conchúr:** Á, ar dóigh, a Shíle. Beidh mé i dteagmháil leat gan mhoill. Slán go fóill.

Anótáil

	Cur síos	Sainchiall
	Tic	Pointe eolais
	Líne ceartingearach	Leathanach feicthe
	Líne chothrománach	Eolas míchruinn/botúin
T1	Tagairt a haon	Tagairt a léiriú
T2	Tagairt a dó	Tagairt a léiriú
T3	Tagairt a trí	Tagairt a léiriú
T4	Tagairt a ceathair	Tagairt a léiriú
T5	Tagairt a cúig	Tagairt a léiriú

